

KŘESŤANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Časopis Národní Jednoty československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LX

Chicago, Illinois August (Srpen) 1958

Číslo (No.) 8

Entered as second-class matter October 14, 1942 at the Post Office at Cedar Rapids, Iowa. Re-entered at Taylor, Texas, March 12, 1954. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103. Act of Oct. 3, 1917, authorized July 11, 1918.

Narození Kainovo

*Bylo to na vlas stejné,
jako když se narodil váš Honzík a Marjánka sousedovic.
Domem procházela žena v černém plášti,
vál z ní dech staroby a ještě něčeho.
Šestnáctileté slečinky by se červenaly,
ale my jsme vážní, kdepak
vážní jak se patří na otce a matku.
Otvírala do široka všechny dvěře,
aby jimi mohl projít vznosný křik novorozeňátka,
aby jimi mohly dovnitř vidět sousedky,
jak přicházely s koši na rukou,
s koši plnými divných věcí,
dar pro novorozence hejna moudrých řečí.
čeho se má matku chránit co děťátku svědčí.
Střídaly se na jedné židli,
na vyhřátém je lepší posezení.*

*Byla to zkrátka docela obyčejná historie.
Za rok to bude zas u vás a spíš ještě dřív.*

*A přece tu bylo něco neobyčejného.
Kus za městem kde jsou ty velké skály,
země se najednou zachvěla, zatřásla,
rozevřela se hlubokou puklinou,
rozevřela se jako lůno ženy.
Na děl co by muž ruce rozpráhl,
na šíř co by dítě překročilo,
ale do hloubky, do hloubky nedohlédneš,
hluboká je jako srdce ženy.*

*Krčíte rameny? Co by to znamenalo?
Uhod'te se do čela. Přece — hrob!*

*A to je proto ta hloubka,
že ten malý v kolébce bude poslední,
koho tam uloží ochotná plačka,
(stařena v černém plášti nebude chybět)
koho tam měkce uloží na vrstvu těl,
na sedm a sedmdesátkrát sedm těl,
jak je tam navrstvil vlastníma rukama*

*ten malý, bezzubý, co si teď brouká
sedm a sedmdesátkrát sedm od bratra Abela počna.
Cože se mračíte? Co se vám nelíbí?
Že ani v tom není nic neobyčejného?*

*Na první vznosný křik novorozeňátka
čeká prázdná kolébka a prázdný hrob.
Kolébka ta má brzy dost,
kde by stačila klackovi co chodí už za děvčaty.
Ale hrob, ó hrob dna nemá.
Po celý život v něj klademe zabité.
Po celý život zabíjí Kain.
Důvěru, lásku, touhu a prosbu,
jistotu, obavu, vzpomínku, úctu,
naději, věrnost a obět'.
Se vším tím umírá i živý člověk
protože vším tím žil.
A hrob dna nemá a nemá.
Jen přtkrov má těžký kamenný uzávěr
Kainovo srdce.*

*A to je konec říkáte tiše.
Mýlíte se. Neení.*

*Sedmkrát sedmdesátkrát sedmkrát Kain zabil.
Pak ještě jednou.
A zase se země zachvěla a rozvíraly se skály.
Rozvíraly se jícny všech Kainových hrobů
až do bezedného dna.
Vyprázdnily se až do dna.
ven vyšla důvěra, láska, touha a prosba,
jistota, obava, vzpomínka, úcta,
nadeje, věrnost a obět',
ven vyšel zemřel s nimi živý člověk,
naposled kamenné Kainovo srdce.
Už pro ně nebylo místa v hrobě,
hrob ani nestačil,
když v něj sestoupil poslední Zabítý,
když jej naplnil.*

*Mlčíte. Oč, že vím proč.
Hle přece něco neobyčejného.*

*Domem prochází žena v černém plášti,
otvírá do široka všechny dveře,
do všech stran světa zaléhá vznosný křik
novorozeňátka.*

*Staří páni v parku si zakrývají uši,
ale my jsme pyšní jak by ne —*

*je to náš první, první, první.
Na ručičce má znaménko.
Stařena v černém plášti ukazuje: Mateřské.
Inu už starobou málo vidí,
nevidí co vidí naše šťastné oči:
Krvavé břevno přes ně druhé.*

Nedáme mu říkat Kain.

B. B. Bašus.

VYROVNÁNÍ SE S BUDOUCNOSTÍ

*Dlouhostí dnů jej nasytím, a ukáži jemu spasení
své. Žalm 91:16.*

Když lidé žijí ve stálém strachu budoucích dnů, pokoj mysle a radost života jim mizí.

Vzpomínám muže, který byl příručím v jednom obchodu. Když byl mladý, chodil pravidelně na bohoslužby, potom ale se ztratil. Brzy se oženil, ale poněkolička letech mu manželka zemřela. V samotě se ukvapeně po druhé oženil, ale to manželství bylo nešťastné. Jeho bolest a starost se ukazovaly v jeho denní práci, dělal v úřadovně chyby a práce se mu stala břemenem. Počal trpět nespavostí, která ovšem jeho napětí ještě zvyšovala a rostoucí jeho dcera a syn pocítovali, že otec jim není pomocí, když snažili se vžít do nového života s macechou. V domácnosti se udávaly nehezky scény a otcovo zdraví bylo už na pokraji zoufalstva. Kdykoli četl o zkouškách s atomovou pumou, předpovídal 3. světovou válku a snažil se přimět každého ku svým náhledům. Jednoho dne řekl své dceři: "Doufám, že nebudeš mít kdy jaké děti." Nato rodina počala hledat psychiatrickou a duchovní pomoc. Nepřírozený strach před budoucností podryje duševní zdraví každého. A tento člověk nejen že žil ve stálém strachu před tím, co se stane se světem, on také předvídal smrt ve svém rodinném kroužku a říkal, že to jej přivede do ústavu pro choromyslné. Jeho proroctví se taky vyplnilo.

Jest duchovní odpověď takovému problému? Známe jednu ženu, která ji našla. Na venkově v austrálské provincii Victoria žila žena se svým mužem. Po několik roků neměli jakou úrodu a manželka se tolik trápila, že ji musili zavést do nemocnice. Dali ji tam do pokoje, kde bylo ještě jedno lůžko a se ženou, která tam ležela, se naše nemocná spřátelila. Ve městě jeden sbor měl živou Křesťanskou Snahu, jejíž členové navštěvovali nemocné a nosili jim květiny. S každou kyticí podali tam lístek s biblickým veršem. Jednoho dne naše nemocná dostala tento verš: "Jak budou tvoji dnové, tak bude tvoje síla." To ji otevřelo oči. Opustila nemocnici, ale verš si vzala sebou a každé ráno si jej opakovala.

Kdo pověděl tato slova? Nebyl to někdo, kdo žil v přebvtku a pokoji. Byl to Mojžíš, na něhož Bůh položil veliké břímě. Bylo mu bojovat s ne-

přáteli, ale ještě víc s tvrdošijností svého lidu. Jen člověk silného charakteru mohl takové břímě nosit. Kde bylo tajemství jeho síly? Když přišel čas jeho odchodu do neznáma, sdělil své tajemství svému lidu:

*Jak budou tvoji dnové, tak bude síla tvá . . .
Ochrana tvá buď Bůh věčný,
a zespod ramena věčnosti.*

Když máme takovou víru, potom se s budoucností dovedeme vyrovnat třema způsoby.

Na prvním místě se dovedeme budoucnosti podívat rovnou do očí. Není to dávno, kdy jsem se připravoval na důležitou schůzi. Měl jsem z ní strach a v ústech mi vysychalo; šel jsem tudíž do kuchyně, abych se napil. Tam na stole ležel misijní časopis mé ženy a na zadní straně jsem četl:

*Strach zaklepal na dveře,
Víra otevřela
A nikdo tam nebyl!*

Hned mi bylo lehčeji u srdce. Musil jsem jít do studovny, klekl jsem a modlil jsem se. A potom se mi zdálo, že Ježíš mi pošeptal:

"To nech mně na starost."

Potom jsem šel do schůze; výsledky byly horší než jsem očekával, ale já měl Ježíšovu útěchu. Věděl jsem, že těm, kteří Boha milují všechny věci napomáhají k dobrému. A budoucnost to potvrdila.

Jedna naše přítelkyně šla v noci po ulici Melbourne a byla napadena zlodějem. Ten ji strazil k zemi, ukradl jí kabelku a utekl. Měla z toho jen několik modřin, které se zahojily, ale následky v její mysli byly vážné. Bála se vyjít ven, když bylo tma a, když to zkoušela, třásla se strachem. Doufala, že to časem zmizí, ale bylo to stále horší. Rozhodla se odejet do Sydney na delší prázdniny a doufala, že změna místa ji uzdraví.

V neděli přišla k nám na ranní bohoslužby. Kázal jsem zrovna o dvou učednících na cestě do Emaus po Páně ukřižování. Ve své veliké bolesti se setkali s cizincem, ale — čím déle s Ním kráčeli — tím více jejich bolest se menšila. Když

ale lámal u nich chleba, poznali Ho a i když zmizel, byli změněni, poněvadž byli přesvědčeni, že jejich Mistr je dosud živ a chodí s nimi a rozmlouvá s nimi. A tak v noci se pustili do Jeruzaléma, aby tam sdělili své zkušenosti s ostatními apoštoly.

Naše přítelkyně poslouchala kázání a poznala, že to mělo pro ni poselství. Rozhodla se, přijít večer zas. Zůstávala u své přítelkyně na druhé straně města a bylo jí jíti dlouhou ulicí, plnou stromů. Po bohoslužbách bylo tma, ale ona šla bez bázně domů. V pondělí ráno mi napsala dopis, v němž jsem četl: "Musím Vám sdělit, že jsem se dnes ráno probudila k novému životu. Po šest měsíců jsem se sama před sebou styděla a nechala si loupit radost ze života. Zdálo se mi, že míza života mi vybíhá."

Vyšla ze svého strachu, když se mu podívala do očí. Zpočátku snažila se strach přemoci vlastní silou, ale to nebylo možno. Když poznala, že zmrtvýchvstalý Ježíš je jejím průvodcem, ztratila všechnou bázeň a získala úctu sama pro sebe.

Na druhém místě jest nám předati své strachy Pánu nebes i země. Pakli je držíme ve své duši, budou nás trápit dál. Jen, když je Jemu předáme, nebudou nás více tížit.

Daniel v jámě lvové nám může být příkladem. Mnozí z nás viděli krotitele lvů při práci. Obyčejně má dlouhý bič, ale co pak ten by mu byl platný, kdyby lev se na něho vrhl? Jest to něco duševního, co lvy krotí. Vysvětlil mi to jeden psycholog; kdo se bojí koně, ukáže svůj strach třesením rukou a nejistým výrazem v obličeji. Tělo člověka pak vysílá jisté lučebniny, které kůň vdychuje. Tak člověk vlastně vystraší zvíře!

Daniel měl ale takovou důvěru ve svého Stvořitele, že v jámě mezi lvy byl plně klidný, jelikož věděl, že v životě i v smrti není sám svůj. Jednou přišlo ke mně děvče; byla vystrašená a bála se, že ztrácí zdravou mysl. Když jsem se ji zeptal na příčinu toho strachu, řekla mi: "Myslím si, že je to v naší rodině. Otec trpěl melancholií několik let před svojí smrtí a já as to podědila." Počal jsem ji to z biblického stanoviska vymlouvat, ona ale vpadla mi do řeči a vykřikla: "To je to nejhorší. Otec byl pobožný a přece zešlel. Ve svých černých dnech často vykřikoval: 'Proč jsi smutná duše má a proč kormutíš se ve mně?' A nám se zdálo, že Bůh ho opustil. Víra ho nezachránila od choromyslnosti!"

Zeptal jsem se ji, či znala sílu otcovy víry. Mnozí citují Písmo ústy, ale jejich srdce se to netýká. Ten samý verš byl mně velikou potěchou v čase války. Byl jsem povolán do vojenské služby a počal se starat o budoucnost manželky a tří našich nedospělých dětí. Šel jsem do ka-

sáren kolem katedrály sv. Pavla v Melbourne, kdy na mysl mi přišla tato otázka: "Proč jsi smutná duše má a proč kormutíš se ve mně?" A pojednou jsem si uvědomil, že to není vše. "Doufej v Boha," jest odpověď na tuto otázku. To mně dalo sílu a předal jsem všechny své strachy Pánu.

Ve válečných dobách mnozí se strchovali, že civilizace se shroutí a že budoucnost bude plně černá. Ale, jak někdo pověděl, každé nově-narozené dítě dokazuje, že Bůh neztratil víru v náš svět. "Ano, doufej v Hospodina!"

Na třetím místě jest nám přijmouti Boží pomoc. To prvé jest uznat naši zkušenost bez jakého zakrývání, to druhé předat ji našemu Pánu a to třetí — přijmout Jeho rozluštění.

J. M. Dent byl knihařem, který neměl velikého platu, ale byl mužem vidění a víry. Oženil se na nic a s pěti librami počal knihkupecký obchod. Zpočátku mu to šlo těžko, ale v srdci měl vždy naději. Potom ale přišly na něj dvě zdrcující rány. Manželka ho opustila po zdlouhavé nemoci. Potom požár zničil jeho závod a tak ztratil vše, co měl. Měl ale dobrého přítele — George Cartera, který v něj věřil. George měl jen malý obchůdek, ale půjčil Dentovi menší sumu peněz, která ho zas postavila na nohy. Počal vydávat knihy různých serií a brzy Dentovo jméno bylo známo v celém anglicky mluvícím světě.

Křesťan má vědět, že má Přítele, který v něj nepřestal věřit. Víra, že zmrtvýchvstalý Kristus stojí vedle něj a jest schopen kontrolovati jeho budoucnost ve všech okolnostech, musí být pramenem klidu a statečnosti i tomu nejpokornějšímu věřícímu.

Ten, který zemřel na kříži, dokáže potěšit těch, kteří se třesou před trápením a smrtí. Profesor Toynbee napsal veliké dílo o desíti svazcích o civilizacích světa. Ukazuje tam na příčiny, pro které různé civilizace padly. Přirozeně se ptáme, či nynější naše civilizace jest taky u konce. Toynbee na to odpovídá: "Není to nevyhnutelné. Záleží na tom, či budeme mít dosti pevného náboženství k překonání všech možných situací, v nichž se v budoucnosti octneme." Potom popisuje sen, který měl před několika roky. Octnul se v opatství v Yorkshire. Nad oltářem visel ohromný kříž. Ve svém snu profesor Toynbee viděl se držet paty kříže. Slyšel hlas: "Amplexus, expecta." (Drž se a čekej). Tak Toynbee končí své historické dílo a nabádá nás, abychom se drželi Kristova kříže a čekali. V kříži pocít'ujeme skutečnou Boží odpouštějící lásku a taková láska vyhání bázeň. A kříž nám taky hlásá Boží moc k vítězství — konečně — nad každým zlem. V takové víře naučme se vyrovnat se s budoucností. Gordon Powell.

Křesťanské Listy A Husův Lid

Christian Journal and the People of Hus

Nejstarší český evangelický časopis na světě.

Křesťanské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota Československých Protestantů v USA. a Kanadě.

Published monthly by the National Union of Czechoslovak Protestants in America

Redaktoři — Editors

Rev. J. P. Tatter	Rev. Milo Filipi
Box 59	1504 - 2nd St., S. W.
Hillsboro, Wisconsin	Cedar Rapids, Iowa.

Články a zprávy pro časopis posílejte na jednoho z redaktorů.

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year

Předplatné, milodary na časopis, jakož i příspěvky Jednotě pro uprchlíky, na mléko pro děti běženců a na léky pro trpící, zasílejte laskavě na adresu administrátora

Return Address — Adresa Administrace

Rev. Vincent P. Stupka

5700 Eastwood Ave., Chicago 30, Illinois

Redakční

Milí čtenáři:

Toto jest první číslo našich spojených časopisů. Doufám, že to jest radostná skutečnost pro nás všechny. I když jsem si cenil zvláštních úkolů, které Křesťanské Listy a Husův Lid jednotlivě plnily mezi našim lidem, přece jen věřím, že ve spojeném úsilí nalezneme více možností k lepší službě a na konec i mnohem více Božího požehnání. Nezasťírám si, že naše "časopisecké manželství" bude bez nesnází. Budeme si muset na sebe zvykat a jeden druhému pomáhat. Občasnou nespokojenost jeden s druhým budeme muset přemáhat křesťanskou láskou a porozuměním. Nikdy nesmíme zapomenout ujištění Písem, že "milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému . . ." (Řím. 8:28).

Znovu, jako jeden z redaktorů, vás prosím o všestrannou spolupráci. Ti z Vás, kteří vládnete dobře perem, žádám o literární příspěvky a zprávy. Vás ostatní, kteří se nepovažujete za schopny psát, prosím o rozšiřování našeho časopisu a o získávání finanční pomoci pro tisk i jinou práci Jednoty. Není snad nikoho mezi našimi čtenáři a přátely, kdož by mohli nalézt nějaký úkol ve prospěch a pro dobro Křesťanských Listů a Husova Lidu.

Tož spojenými silami a s Boží pomocí,

Váš,

J. Paul Tatter.

Staří přátelé:—

Už po 16 let bylo mým úřelem vésti redakci Křesťanských Listů. Mám všechna ta čísla před sebou a jest to několik tisíc stran. Víme, že snahy naše byly požehnáním pro mnohé — a spoň nesčíslněkrátě nám to bylo sděleno.

Nyní Listy přišly k nové metě své existence. Spojily se s Husovým Lidem a my pevně doufáme, že společný časopis bude požehnáním čtenářům obou Listů. Nevíme přesně, ale myslíme, že většina Vás čte oba listy.

Byl mezi těmi dvěma časopisy rozdíl? Nebo byly stejné? Na obě otázky dáme kladnou odpověď. Byly stejné ve svém cíli — byly rozdílné svými cestami.

Několikrát jsme napsali, že našim štítem je heslo jeruzalémské misijní konference: "Náš program jest Ježíš Kristus; nechceme nabízet míň a nemůžeme nabídnout víc!" A to bude také ve štítu spojeného časopisu.

* * *

Co se však cest týče, jest možno mluvit o rozdílu. Ten jest možno vysvětlit, když se podíváme na počátek a účel každého časopisu. Křesťanské Listy započal, jak vám známo, Václav Losa, tehdy farář presbyterního sboru v Clarkson, Neb. Bylo třeba listu, který by stmelil české presbyteriány a reformované do bližšího styku. Methodisti měli svého Křesťanského Posla, kongregační byli spojeni v osobě svého superintendenta a baptisti teprve se počali rozvíjet. Vždyť v Památníku r. 1900 měli popsany jen jeden sbor s jedním kazatelem.

Listy byly vždy časopisem církevním — i později když se stávaly postupně ekumenickými. Věřily, že církev jest nutna k rozšiřování Kristova evangelia a všechny mimocírkevní snahy at' sebelépe míněné — nevedou k žádoucímu cíli. A tak prvý redaktor, jakož i jeho pozdější spolupracovníci byli bez výminky pastory sborů a časopis jako pastoři vedli. Snažili se přiblížit se k lidu, jak jen mohli. Když psali úvahy a články, měli vždy na mysli ty středozápadní farmery a jejich manželky, později ty východní dělníky a jejich rodiny. Byla to pastorec na papíře.

Husův Lid měl jiný počátek. Dr. Losa r. 1939 zemřel a Listy existovaly jen provisorně. Hitler obsadil Československo, českoameričtí evangelici byli zarmouceni a chtěli pomoci. Bylo to hlavně zásluhou chicagských bratří za vedení dra. Spinky, že byl svolán do té metropole sjezd, z něhož se zrodila Národní Jednota Československých Protestantů ve Spojených Státech a v Kanadě. Bylo třeba orgánu a mnohým bratrům od Jednoty se zdálo, že na Listy není možno dlouho se spoléhat. Vědělo se, že už zvoník sahá po provaze, aby zazvonil umíráčkem a proto se začalo jednat o časopisu novém. A byli

zde z Čech utečenci — evangeličtí profesori — Hromádka, Procházka a Odložilík. Hromádka uměl mluvit a psát v několika jazycích, ale česky to uměl mistrně. Počal tedy s Procházkou a Odložilíkem psát časopis — nazvali ho Husovým Lidem a rozeslali po Americe. Byla zde Národní Jednota, která financovala a tak se zdálo, že i když Listy padnou, bude zde pojitko, jež "ostatky Jakubovy" udrží při životě.

Redaktoři byli vždy více profesory než pastory. Pastoři snažili se lidu přiblížit, profesori zas žádali, aby lid přišel k nim. Proto některým se zdály články pražských těchto profesorů nepřístupné. A — hlavně na středozápadu se mysliho — že Husův Lid Listy nahradit nemůže; nejen forma, ale i obsah obou časopisů byl rozdílný a proto, i když presbyterní board nechal umíráčkem zvonit, nebožtík rozhodl se neumřít. Odešel ze začouzeného Pittsburghu do slunné Iowy a zde počal zas dostávat barvu a brzy byl z něj chlapík. Snažil se dál — pod jinými pracovníky — nahrazovat osobní pastorální péči, které víc a víc v zemi ubývalo — co se českého jazyka týče. Někdy zdálo se, že země souchoťinami chudoby, ale čtenáři přišli na pomoc a dollarovými injekcemi jej zase přivedli k novému životu.

Jest možno dva tyto směry spojit? Ano, vzdyl' s oběma časopisy stala se změna. Pražští profesori odejeli do Čech, jeden z nich se vrátil, když poznal, že rudé okovy jsou zrovna tak nenesitelné jako ty hnědé. Jeden bývalý redaktor dostává tam řád za řádem, cenu za cenou, slávu za slávou. Ten druhý, jako apoštol Pavel, pykal ve vězení jako ctný rytíř Ježíše Krista. Víc se říci neodvážíme. Profesor Odložilík dosud přispívá svými články, které jsou — hlavně emigrací dychtivě čteny. Přispívatelem Husova Lidu stal se Přemysl Pitter, laický kazatel, který snaží se také lidu přiblížit. Redaktorství na svá bedra převzal bratr J. P. Tatter, činný pastor, který směr časopisu taky změnil. Ted' je zrovna v pastorské škole v Coloradu a náš syn, který je tam taky, nám píše o učených pánech profesorech, kteří jim dávají svoji moudrost ne po lžičkách, ale po lopatě, ale nemyslíme, že tím bratra Tattera pokazí.

Tady nám připadá příhoda, kterou jsme nedávno prožili. Jeden náš známý — profesor církevní historie na americkém semináři — byl poslán Církevní Radou do Německa, aby tam vypomáhal v lidumilné práci. Uměl dobře německy a proto byl užitečný. Zajel si tedy do Švýcarska navštívit vševědouceho Karla Bartha. Jako historik, díval se na velikého theologa s úctou a snažil se neukázat svoji bohosloveckou nezralost. "Musíme začít s Němci tam, kde jsou," řekl Barthovi, ale ten mu ani nenechal domluvit a vykřikl: "Ne, ne kde jsou, ale tam, kde mají

být!" A náš Američan praví: "Ale — jak se tam dostanou?" "To není vaše věc—at' se oni o to postarají," rozhodl po světě známý pan profesor.

My po profesorsku na to nepůjdeme. Jeden dobrý přítel nám napsal, že bude to těžká práce vyhovět českým babičkám a emigrační inteligenci. Já to poslední slovo nemám rád — nevoní mi. Odpovím slovy Mistra Jana Husi: "V úřadě duchovním je kněz důstojnější než světský král. Král pak, jsa stejně pomazán, je důstojnější ve světské vládě než kněz. A proto má král poslouchat rad duchovního ve věcech duchovních a každý kněz má poslouchat rozkazů králových ve věcech světských. Před oběma však stojí v důstojnosti u Boha babka, která zachovává všechna přikázání Boží nikoli z úřední povinnosti, nýbrž ze svatosti života."

Známe těch českých evangelických babiček příliš mnoho než abychom pro ně měli co jiného než úctu. Ty to byly, jež nám udržely sbory — to silnější pokolení tolikrát zklamalo! Na jejich úsudky o Listech dáme mnoho — daleko víc než když nám některý pan profesor něco neschválí. A těch českých panů profesorů známe dost a nemáme o jejich náboženských náhledech velké mínění. Mladý jeden bohoslovec mi vyprávěl toto: doveděl se, že na jedné koleji bude přednášet profesor pražské university; bylo to v letním běhu a on si tolik přál pod evropským profesorem studovat! Ale pan profesor ho tam zmátnul, že byl hotov se do semináře nevrátit. Šel k jednomu americkému profesorovi a ten se mu jen vysmál. "Oni tohle v Praze ještě hlásají," pravil, "my jsme přece dál," a zavedl ho zas na pravou cestu. (Ten profesor nepřispíval do Husova Lidu.)

A tudíž se té inteligence nebojíme. Jsme už moc staří a máme pro strach uděláno. Nebojte se nám psát, když s něčím nesouhlasíte. Že prý každý autor bude zodpověden za svoje články. Nu, co mi na konec mohou udělat? Jak mi před mnoha lety německý spolužák v Hamburku řekl: "Což ti mohou udělat? Sníst tě nemohou a i kdyby tě snědli, kosti musejí nechat!"

Dnešní číslo — prvé spojeného časopisu není charakteristické budoucích čísel. Je více "křesťanské" než "Husovo". Redaktor H. L. je — jak jsme se už zmínili, po celý měsíc ve škole v Coloradu a administrátor zas vojančí. A tak srpnové číslo jsme slepili sami a jsme ochotni na ně být zodpovědní. Ta následující budou někdy víc "Husova" a méně "křesťanská". Ale i na to čtenáři zvyknou.

A ted' něco praktického. Křesťanské Listy a Husův Lid budou vycházet v Chicago, i když jsou tištěny a expedovány z Texasu. Bratr Stupka zůstane administrátorem a my víme, že prvních několik měsíců mu péro neoschne. Bud'te

mu, prosím, napomocni tolik, jak jen bude možno. Předplatné, dary, žádosti o nedošlých číslech časopisu, posílejte na jeho adresu. A co se té adresy týče: když posíláte předplatné anebo dar, pošlete to čekem nebo poštovní nebo expresní poukázkou. Co máte na ni napsat? Nepište dlouhé jméno časopisu. (Někdy nám to napsali česky i anglicky — teď by to snad nešlo.) Když napíšete toto, stačí to plně:

Rev. V. P. Stupka, Bus. Mgr.

to je dost. A jeho adresa pro obálku jest:

Rev. V. P. Stupka
5700 W. Eastwood Avenue
Chicago 30, Illinois.

A nezapomeňte nikdy napsat svoji zpáteční adresu. Napište kolik posíláte na předplatné a kolik jako dar a nač chcete ten dar designovat. Když tak neučiníte, Váš dar půjde do všeobecného fondu, ale ani tam se dárek Váš neztratí. — Bude jej užito pro účely Jednoty.

A slovíčko přispívatelům. Články pošlete na jednoho nebo druhého redaktora. Pište na stroji "double space" a nečekejte, že můžeme příspěvky Vaše přepisovat tak, aby byly tiskárně přijatelné. **Spojený časopis je a zůstane český.** Anglického čtení je habaděj a jest daleko lacinější než naše české. Víme, že anglicky umíte, ale my chceme sloužit Čechům, ač by bylo daleko lehčím, kdybychom 12 stránek vyplnili anglickou četbou.

Zprávy ze sborů vítáme — kéž by jich bylo víc! Rukopis jde do tiskárny 15. předešlého měsíce toho, které příští zas vyjde. Když zpráva dojde 16., budete musít čekat dva měsíce. Neposílejte oznámení sňatků — na ty nemáme místa. Když ale odejde zasloužilý člen sboru, oznamte to. Když pošlete výstřížek z anglických novin, připište přesné datum, které obyčejně v novinové zprávě není.

Tolik jsem chtěl říci do 1. čísla spojeného časopisu. Jak dlouho tam budu psát, ví jen nebes Pán. V máji mi bylo 71 let a v naší rodině se nikdo osmdesátky nedožil. Ale rád jsem pro Listy pracoval.

Bratr a sestra Paukovi, dr. Pokorný a redaktor odevzdávají Křest'anské Listy Národní Jednotě Československých protestantů. Stály nás mnoho námahy, ba i finančních obětí. Bratr Pauk v poslední době konal práci administrátora v mnohých mdlobách; jeho manželka převzala jeho místo a při všech svých starostech se snažila udržovat světlo Listů. Jsem jist, že čtenáři jsou jim vděční.

Odevzdáváme Vám, bratři a sestry Jednoty, nejstarší český evangelický časopis na světě. Listy jsou Vaším majetkem a dáváme je bez peněz a bez záplaty. Važte si jich a šafařte jim, jak isme činili my.

A ostatním spolupracovníkům bratrům A.

Husákovi, J. Novotnému, E. C. S. Molnárovi a snad i jiným touto cestou děkujeme. Zůstaňte věrnými spojenému časopisu!

Nesmíme zapomenout Merchants Press — naši tiskárnu. Bratři Pavlíkovi pracovali s obtížemi, když mi byli tak daleko. Vycházeli nám vstříc a snažili se o udržení našich obou časopisů. Jsme jisti, že budou nám pomáhat dál.

A tak ku předu — ve jménu Páně!

Milo Filipi.

"A jak to chodí u vás ve sboru?"

"Jak bych to řekl, víš, asi tak: Náš kazatel jest spíše pastýřský pes než pastýř. Neustále obíhá stádečko, věrně a neúnavně, sháně ovečky dohromady, ale aby je někam vedl, to se nezdá."

Zamysleme se: Neděláme to taky tak? Nepěstujeme leckdy obecenství, protože je nám mezi sebou pěkně, ale ne pro Slovo, které v něm má znít a vládnout? Dáváme si my kazatelé dost práce se stádem, ale i s ohledáváním cesty, po které je mme vést? A jsme my posluchači opravdu ochotní slyšet a následovat kazatele, kteří chtějí vést a vedou kupředu, ze starého k novému a na hlubinu?

Často vidíme jak mladí lidé by chtěli hrát roli dospělých. Chtěli by mnohé přeskočit a tu leccos ochutnali, ale nakonec to odhodili, neboť věc nezvládli. Je nepřirozené, když se dítě vyjádří jako dospělý člověk. Všecko má svůj čas. Dokud jsem byl dítě, myslil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě. 1. Kor. 13:11. Kdo chce počítat algebru, nemůže přeskočit násobilku. — Předčasné dozrání ovoce nazýváme padavkou. Nechceme mít "padavky" ani duchovní trpaslíky. Teprve teď, když jsem muž, opustil jsem dětině věci.

Neplatný peníz

Došlo na jednoho skrblika. Teď leží na smrtelné posteli a úzkosti ho obkličují jako divoké vojsko. Celý život se řídil zásadou "peníze jsou všecko." Myslí, že stejně bude i na věčnosti. I poručil svým dětem, aby mu do truhly uložily peněženku, dobře napěchovanou bankovkami.

Pak se s ním svět zatočil. Před očima se mu zatmělo, do uší zalehlo daleké dunění, ucho-pily ho silné ruce, maličko nadnesly — a byl konec.

Probudil se v nebi. Myslí si: jako v nebi, tak i na zemi — proto jako na zemi tak i v nebi. Přistoupil ku stolu, který se prohýbá pod tíží nejvábnějších lahůdek. Ještě, že si vzal peníze. Sáhne do náprsní kapsy, peněženka je tam stále. Cítí ji na prsou jako důvěrnou přátelskou pomoc.

“Co stojí porce sardinek?” V jeho hlasu je přec jen slabounké zbarvení do úzkosti. Což jestli přece není všechno na nebi jako na zemi? A jako zvuk harfy a jako sladká zvonková hra mu zní odpověď: “Dvacet haléřů.” “A co porce paštiky?” “Také dvacet haléřů.” “A co porce uherského salátu?” “Padesát haléřů.” “A co pohár mražené kávy se šlehačkou?” “Třicet haléřů.”— To je laciné, pomyslí si boháč a už se neptal a vybírá si na podnost nejlepší z nejlepšího. Potom šel k pokladně a podal stokorunu.

Dvě jasné modré oči pozorují pozorně stokorunu a pak se zadívají na boháče. A ten zrak ho proniká a propaluje. A slyší hlas a ten hlas jako trouby a polnice a tympány v drásavých nónových akordech. “Ničemu ses na zemi nenaučil. Tedy neplatí peníze, které máš, ale které jsi daroval. Podaroval jsi někdy potřebného člověka?”

Boháč přemýšlí a vzpomíná. Hlavu má jasnou a před očima mu jako na plátně kina táhnou zapomenuté příběhy. Vidí lidi, kteří od něho čekali pomoc. A on neměl pro ně čas, ani haléř.

Dvě pevné mužské ruce ho vyvedly ven do prázdna. (Dle ruské legendy.)

Vítame a gratulujeme

Vítame čo najsrdečnejšie Kresťanské Listy do rodiny Husova Lidu. Čo si o nich myslíme dokazuje skutočnosť, že ponechávame ich meno a dávame mu prednosť. Spojený časopis nebude sa menovať, ako by sa dalo očakávať, Husův Lid. A nie je to len úcta k veku Husův Lid reprezentujúci 19 ročného mladíka a Kresťanské Listy v šesťdesiatke, ale prejavuje sa tu uznanie priekopníckej práce a služby nášmu ľudu v mene Ježiša Krista.

Kresťanské Listy vyoraly hlbokú brázdú na roli Božej na uplynulých 60 rokov. V dobe materializmu ukazovali pevné duchovné poklady, ktoré nehynú. Nášmu rozptýlenému ľudu predstavovali ideály hodné nasledovania. Poukazovali mu vodcov, na ktorých je národ hrdý a na duchovné dedičstvo, ktoré nám zanechali. Viedly náš ľud k studniciam, z ktorých čerpali naši bohatieri ducha. Redaktorom a prispievateľom počínajúc od zakladateľa, Dr. Losu až k Dr. Filipimu patrí vrúce poďakovanie za sebeobetavú prácu.

Gratulujeme k sňatku týchto dvoch časopisov. Veríme, že toto manželstvo bude požehnané. Všetko dobré, krásne v spojenom časopise. Dr. Filipi je spoluredaktorom. A netreba pripomínať, že Husův Lid tiež prináša do spoločného manželstva svoje najlepšie. A preto spojený časopis bude bohatší, krásnejší, duchovnejší a požehnanější.

*Vincent P. Stupka, predseda,
Národnej Jednoty Čsl. Protestantov
vo Spojených štátoch a Kanade.*

Čtyři pilíře křesťanství

Čtvrté století je věkem význačných myslitelů a organizátorů křesťanské zvěsti a církve. Čtyři jedinci podtrhují mezinárodní povahu a ekumenické snažení křesťanství této doby: Athanasius, rodák egyptské Alexandrie, jenž trávil sedm let svého vyhnanství v západní Evropě; Hilarius z galského města Poitiers, jenž trávil čtyři roky exilu v asijské Frýgii; uherský rodák Martin, jenž se proslavil dílem ve francouzském městě Tours; a Ambrož, narozený v Galii, jenž učil v Milánu středisko živého křesťanství.

Athanasius. “Muž, který se dovedl postavit proti celému světu!” Tak bylo výstižně pověděno o Athanasiovi, otcí církevního pravověří. Narodil se roku 296 v Alexandrii z křesťanských rodičů. Už jako malý kluk imitoval církevní ceremonie a známé kazatele. Brzy na sebe upozornil Alexandra, biskupa alexandrijského, který mu dal místo ve vlastním domě spolu s nejlepším vzděláním, které doba ta mohla nabídnout. Ve chvíli, kdy vypukl tuhý boj s asijským kacířstvím, byl Athanasius diakonem sotva třicetiletým. Doprovázel biskupa Alexandra na všeobecný sněm nicejský u Konstantinopole. A není sporu o tom, že hlavním hrdinou sněmu v Nicei se stal Athanasius. On to byl, jenž dokázal biskupům shromážděným bohosloveckou analysou, že Arius popíral božství Kristovo. A tak se brzy stal předním obrázcem křesťanského pravověří.

Když Alexander zemřel v r. 328, Athanasius byl naschvál nepřítomen u jeho smrtelného lože, aby se vyhnul možnosti, že by byl zvolen za biskupa. Ale nic naplat. Athanasius byl zvolen patriarchou Alexandrie. Ukázal se být úžasně agilním biskupem. Kázal, psal dlouhé dopisy, polemiky proti ariánům, dogmatické rozpravy, navštěvoval poustevníky na egyptské poušti, a při tom byl administrátorem rozsáhlého církevního území. Jeho činnost spadá do doby, kdy císař a vlivní církevní hodnostáři se snažili zavádět církevní mír na úkor církevních zásad. Athanasius od samého počátku viděl zřídlo nebezpečí. Křesťanství na pravdě, která byla člověku svěřena Bohem. Tato pravda, křesťanská víra, musí být hájena a obhájena za každou cenu. Co připadalo císaři Konstantinovi jako paličatost nebylo nic jiného než soustavná a nutná, i když někdy prudká, obrana křesťanství. Arius popíral božství Kristovo. Tady nebyl žádný kompromis možný. “My jsme křesťané, slyšte, vy ariovci! Na nás jest, abychom dobře rozuměli tomu, co praví evangelia o Spasiteli, abychom ho nekamenovali se židy za to, že mluví o svém božství a o své věčnosti, ani s vámi se neuráželi nad tím, že vyjadřuje výrazy po-

kornými jako člověk, který se stal člověkem pro nás. Chcete-li se i vy státi křesťany, vzdejte se Ariovy poštilosti a vymyjte si sluch zbožnými řečmi, nikoli rouháním!”

Jak o něm píše Amadeo Molnár, “do služeb svého pochopení evangelijní zvěsti dal Athanasius veliké nadšení, zručnost i odvahu. Když ho Konstantin nepřipouští ke slyšení, vypráví se Athanasius do Cařihradu, zastoupí císaři cestu a vynutí si rozhovor. Když mu odpůrci na tyrském sněmu vyčítají vraždu kněze, jehož domněle useknutou ruku ukazují v košíčku na důkaz zločinu, zdaří se Athanasiovi přivésti do shromáždění svěže zdravého kněze Arsenia, o němž se hovořilo.”

Čtyřikrát pro své přesvědčení musel Athanasius do vyhnanství, jednou na západ do města Tréves v Gallii, kde nelenil, ale naopak získal na svou stranu západní církve, jednou do Říma, dvakrát do egyptské pouště, a nakonec do předměstí Alexandrie. A pětkrát se Athanasius vrátil, neoblomný ve své víře. Za vyhnanství v Gallii se Athanasius setkal s Hilariem, pozdějším biskupem poitierským. Oba pojilo totéž přesvědčení o pravdivosti nicejského vyznání víry.

Hilarius. Hilarius, “Athanasius západní církve,” se narodil v Poitiers asi roku 320, do pohanské šlechtické rodiny. Po několik let hledal útěchu ve filosofii a když tam nenašel, po čem jeho duše práhla, přestoupil do církve Kristovy. Kolem roku 350 byl zvolen biskupem svého rodného města. Byl tak vážným a neúplatným obhájcem víry, že roku 356 ho arijský císař Konstantius poslal do vyhnanství do asijské Frygie. Byl jedním z mála církevních kněží západních, kteří rozuměli pravoslavnému bohosloví, do něhož bezpochyby vnikl ještě hlouběji za svého exilu ve Frygii. Vyhnanství to z něho učinilo významné pojítka mezi východem a západem. Využil svého pobytu ve Frygii, aby se účastnil synody v Seleucii roku 359, kde přesvědčil konservativní delegáty, aby přijali nicejské vyznání víry. Když se roku 360 vrátil do Poitiers, neustával ve své neúnavné svědecké práci o vítězství nicejského vyznání víry jakožto věroučného pojila mezi východem a západem. Je nejvíce znám svým spisem o Svaté Trojici, kterou vykládá ve smyslu nicejského symbolu. Hilarius předcházal svou dobu v tom, že uznával důležitost literárního slohu jako prostředníka Boží pravdy. Když si vyprošoval Boží pomoc při spisování knížky o Trojici, modlil se nejenom o duchovní osvětlení, ale také o moc přesného výrazu. “Ten, kdo tlumočí poselství krále, musí tak činit ne nehodnými slovy. A Kristus je ten největší král!”

Martin. Jeden z nejpamátnějších chrámů československého protestantství je kostel sv.

Martina ve Zdi na Starém městě pražském. 28. října 1414 tam byla poprvé vysluhována sv. večeře Páně pod obojí způsobou. Jméno kostela toho nám připomíná Martina, který se narodil kolem roku 316, v Pannonii, západní části dnešního Maďarska. Jeho rodiče byli pohany. Otec jeho byl důstojníkem římské kavalerie. Když bylo Martínkovi sedm let, šel jeho otec na pensi. Dostal za dlouholetou službu kus země v Pavii v severní Itálii. Tam se poprvé Martin sešel s křesťany a seznámil se s jejich sborovým životem. Brzy na to se stal katechumenem. Pod vlivem křesťanských učitelů se chtěl Martin dát na duchovní dráhu. Ale to nebylo tok lehké. Očekávalo se od synů římských důstojníků, že budou pokračovat ve vojenských šlepejích svých otců. Těm, kteří odmítli, byl odňat pozemek, který armáda dala rodičům jako část pensijní výplaty. A přišla další pohroma: v roce 332 byl snižen odvodní věk na šestnáctý rok, zrovna včas, aby ta chytilo Martina. Martin chtěl tímto nevítanému osudu odpírat, ale jeho vlastní otec ho vlastenecky udal a tak byl Martin v okovech odveden do armády. Tehdy ještě nebyl pokřtěn. Zdá se, že se na čas smířil s vojančinou, proto že ku konci výcviku se dal zapsat do pravidelné armády. Při tom se však nevzdával plánů duchovních. Vyhýbal se obvyklým zlovykům táborové soldatesky. Se služebníkem, jemu přiděleným, zacházel spíše jako s vlastním bratrem než s otrokem. Jednoho zimního dne potkal Martin žebráka v otrhaných šatech, třesoucího se zimou před branou města Amiens. Martin právě byl rozdál svůj žold mezi chudinou amienskou. Bez rozvažování vytasil meč a rozsekl svůj plášť napůl. Půlku pláště dal žebrákoví, a s druhou polovinou, na polo oblečen, se vrátil do tábora, kde se stal terčem výsměchu. (Jak ten příběh připomíná podobné epizody v životě sv. Františka z Assisi a Buddha!). Téže noci Kristus se mu zjevil ve snu, oblečen v polovici Martinova pláště, a pravil: “Martin, který je dosud katechumenem, (t. j. kandidátem pro křest), mne přikryl tímto kabátem.” Když se ráno Martin probudil, uvažoval o slovech, “který je dosud jenom katechumenem,” a viděl v nich laskavou výčitku. Ihned se učením připravil pro svátost křtu a o Velikonocích r. 339 byl pokřtěn.

Martin nyní začal pomýšlet o kariéře mnišské. Po dva další roky však ještě sloužil římským legiím. V roce 341 se legie připravovaly na boj s germánským kmenem u hranic římské říše. Císař Konstans udělil každému vojínu dar, aby ho povzbudil k boji. Když došlo na Martina, ten odmítl dar slovy, “jsem vojín Kristův.” To byl technický výraz, který znamenal, že Martin byl mnichem. A jako takový měl právo se odloučit od armády. Císař samozřejmě v tom viděl zbabělý pokus o útěk před bojem. Martin ale cí-

saře ujistil, že i když nebude bojovat, půjde rád, neozbrojen, v čele legií, s modlitbou v ústech za římskou armádu i za nepřátele. Císař ho dal svázat do okovů, aby mu tak dal příležitost do-
stát slovu. Příštího dne, když se římské legie chystaly na pochod, k údivu všech přítomných nepřítel vyslal posly, kteří nabízeli poslušnost a mír.

Brzy na to Martin šel do Tréves, kde studoval bohosloví. Zde se sešel se sv. Athanásiem, který tam trávil své druhé vyhnanství. Později Martin šel dokončit svá studia v Poitiers, kde se stal učedníkem Hilariovým. Mezitím jeho otec byl znovu donucen sloužit v římských legiích, protože se Martin vzdal vojenské služby. Když o tom Martin slyšel, vydal se na cestu do rodné Pannonie, kde obrátil matku na křesťanství. S otcem moc nepořídil, avšak aspoň ho smířil se svým osudem. Když se Martin vrátil do Poitiers, dověděl se, že Hilarius byl vyhnán arijskou stranou z města. A tu se Martin rozhodl stát mnichem. Založil klášter Ligugé. Místo to se stalo střediskem pro výchovu misionářů, kteří pak pracovali na pokřesťanštění okolní Francie. Když roku 371 tourský biskup zemřel, byl Martin zvolen za jeho nástupce. Nedaleko Tours založil klášter v Marmoutiers (kláštery té doby byly spíše bohosloveckými semináři pro výchovu církevních pracovníků), který se stal střediskem křesťanské "propagandy" uprostřed pohanského prostředí. Jednoho dne rozhněvaný zástup pohanů se snažil mu zabránit porazit posvátný strom, ke kterému se okolní sedláci modlili. — Martin se pokoušel s nimi rozmlouvat "po rozumu", když jeden z jeho odpůrců mu nadhodil výzvu: "Samí porazíme ten strom, jestliže si k němu lehneš, když se začne kácet!" Martin přijal výzvu. Bvl přivázan ke stromu na straně, kde podle kalkulací měl strom padnout. Ale malý stromek, který stál v cestě, odvrátil strom v pádu natolik, že Martinův život byl ušetřen. Podobnou nebojácnou evangelisací Martin získával nové a nové konvertity pro křesťanství. Zemřel roku 397 a jeho smrtí odešel největší světec Francie.

Ambrož. Ambrož se narodil roku 340 v Galii. Oba jeho rodiče bvli křesťany. Když jeho otec, jenž byl prefektem galským, zemřel, Ambrož se odstěhoval do Říma, kde se stal advokátem. Jako právník si Ambrož oblíbil květnatou řeč Cicerona a klasickou kulturu římské vzdělanosti. (Později, po celý život zkrašloval svá kázání mytologickými ilustracemi z římské a řecké antikvy). Dobře se připravoval na diplomatickou kariéru. Roku 374 se stal konsulárním guvernérem Ligurie se sídlem v Miláně. Téhož roku zemřel arijský biskup milánský Auxentius. Ambrož byl přijmen volbě nového biskupa jako guverner, protože se obával bitky mezi stoupen-

ci pravověřích a Aria. Uprostřed krátké řeči, kde vyzýval účastníky ke klidu a mírnosti, kdosi — tradice říká, že to bylo dítě — zvolal: "Ambrože za biskupa!" Dav se uchopil tohoto hesla a všichni přítomní volali: "Ambrože za biskupa!" Po chvíli zdráhání Ambrož přijal volbu jako Boží vůli. A jelikož nebyl ještě ani pokřtěn, byl téhož dne pokřtěn, příštího dne konfirmován, následujícího dne ordinován na diakona, potom na presbytera a ještě téhož týdne vysvěcen na biskupa.

Ambrož se ukázal být dobrým biskupem, přes ten nehorázný spěch s jeho vysvěcením. Ač byl po celý svůj život často nekritickým obdivovatelem římské kultury, přece dovedl s překvapivou odvahou bojovat proti stinným stránkám římského pohanství. Když řecké město Thessalonika (Soluň) povstala proti císaři Theodosiovi, Theodosius, po potlačení revolty pozval 7000 předních občanů soluňské arény, a dal je tam chladnokrevně povraždít. Ambrož napsal dopis císaři, ve kterém mu vytýkal hříšnost tohoto masakru, a zakazoval mu vstoupit do kostela, dokud by neučinil pokání. Císař samozřejmě dlouho nechtěl připustit, že by se dopustil hříchu, posléze se však přece odhodlal k zahanbujícímu veřejnému pokání před milánskou katedrálou, načež byl vrácen církevnímu obecnství. "Tenkrát snad prvně v dějinách uznal křesťanský panovník nad sebou vyšší zákony, nežli jsou jeho vlastní."

Jako myslitel není Ambrož originelní a jeho literární dílo není zvláště důležité. Avšak jeho osobní vliv byl mimořádný. Jeho nejslavnější žák, sv. Augustin, jehož hlavní dílo spadá do příštího století, nám dává nahlédnout do zajímavého života milánského biskupa, kde Ambrožovy dvěře byly otevřeny ve dne v noci, a kdokoli mohl k němu přijít bez ohlášení, "ač nikdo se neodvážil ho vyrušovat z rozjímání, když byl nalezen se zrakem pohrouženým do knihy." Ambrož měl velký vliv na mladší generaci kazatel-skou, pro níž napsal knihu, "O povinnostech kleru." Skládal písně a později, liturgickými reformami se Milán stal důležitým soupeřem Římu. Ambrosiánský nápěv ovlivňuje západní křesťanství do dnešního dne.

Čtvrté století je důležitým věkem pro křesťanství. Církev vychází z katakomb a z ponížení a stává se tvořivým činitelem společnosti. Na počátku století její příslušníci jsou pronásledováni; ku konci století jeden z jejich biskupů má odvalu říci římskému císaři: "Císař je v církvi, nikoli nad ní . . . Ve věcech víry biskupové jsou soudci křesťanských císařů, a císařové nejsou soudci biskupů!" A tentž ohlas tohoto velkého století nacházíme šestnáct století později, když Masaryk prohlašoval: "Ježíš, nikoli César!"

Enrico C. S. Molnar.

Dopisy

(Kirjat Jam, Israel) "Rád bych Vám něco napsal o "Husově Lidu" vůbec, ač se skoro ostýchám Vám takto psát jakožto jeho redaktoru. Věřte mi ale, že to není plané lichocení řeknu-li Vám, že se na každé jeho číslo těším. I my zde, ač v zemi svobodné, potřebujeme povzbuzení. S velkým zájmem čtu cenná pojednání historická, jaká v této době nejsou otiskována v českém jazyku snad na žádném jiném místě. Jaké potěšení způsobilo mně i mé ženě Odložilíkovo vyprávění "Kouzelné jaro" a v témže čísle příspěvek Józý Novotného! A tak bych mohl pokračovat dále. Čteme se zájmem i seznam peněžních příspěvků a líbí se nám obětavost Vašich přátel. — Nesmím zapomenout zmínit i duchovní články přítele Přemysla Pittera, jehož laskavostí mohou číst Husův Lid pravidelně . . . Jsme šťastni v této zemi, ač se nám leccého nedostává. Stát nám přidělil pěkný malý byt, ale jsme před problémmem, jak získat obživu. Je mi 62 let a jsem invalida. Z Československa mne pustili teprve po těžkém úrazu v továrně . . . Já i má žena Vás srdečně pozdravujeme. Váš Ota Ginz."

(Yonkers, N. Y.) "Připojeno nájdete 'check' na \$40.00 na podporu časopisu "Husův Lid", k uctení pamiatky mojho v Pánu zesnulého manžela. Zaslané peniaze sú s fondou, "Jan Kana Memorial Fund, Baptist Church of the Redeemer." ktoré byly venované od mójej familie a priateľov na miesto kvet'yn — Husův Lid byl v našej domácnosti vždy obľubný. Každé číslo sme si s manželom prečítali s veľkým záujmom a nabrali sme s neho mnoho pozhnaní. Prajem teda časopisu dlhého života, a vedúcim silu a múdrosť od Hospodina k vzácnej a dôležitej práci, ktorú konajú pri vydávaní časopisu. — Srdečne pozdravujem, Susanna Kana s rodinou."

Pozn. red.:

Br. Ján Kána zemřel 14. března t. r. Br. Kána byl dobře známým pracovníkem v církevních i národních československých kruzích. Manželce i dětem vyslovujeme upřímnou soustrast.

(Dublin, Ireland) "Připojuji předplatné na 2 roky. Od té doby co

posíláte Husův Lid v obálce, dochází pravidelně. Děkuji! a Bůh žehnej Vaší práci. — Pavel Růžička."

(Meriden, Conn.) "Zasílám malý příspěvek k zmírnění velkých potřeb, které se hromadí. Též upřímný dík vám všem za krásnou práci, kterou konáte ve jménu Páně Páně."

K. Hronová.

(Austin, Texas) "Mám opravdovou radost ze spojení Husova Lidu s Křesťanskými Listy. Oba měsíčníky čtu s velkým zájmem. S krajanským pozdravem, Ed Míček."

Literatura

"Skutečný Tolstoj" (The Real Tolstoy) jest název knihy napsané krajanem dr. Eduardem Míčkem, profesorem slovanských jazyků na texaské státní universitě v Austinu. Knihu vydalo známé české literární sdružení v Texasu, které též vydalo čítanky Jaro, Léto, Podzim a Zima.

Knihla dr. Míčka vychází jako jedna z prvních k 50. výročí smrti velkého ruského myslitele. Profesor Míček jest zvláště dobře připraven psát o Tolstém, protože se již od mladých let zajímal o jeho práci i život. V roce 1909 dokonce podnikl cestu do Ruska, aby se tam sešel s Tolstým. Výsledkem této cesty a studia byla řada článků a přednášek na mnoha místech a v rozličných jazycích.

Knihla "Skutečný Tolstoj" je rozvržena do dvanácti kapitol. Českého čtenáře nejvíce zaujmou kapitoly: 5. Tolstého náboženské názory; 11. Tolstoj a Masaryk; a 12. Poslední dny Tolstého. — Spisovatel nazývá Tolstého nejen svědomím Ruska, nýbrž celého civilisovaného světa.

O shledání s Tolstým prof. Míček píše: "Mnoho let po napsání jeho Vojny a Míru setkal jsem se s Tolstým, obklopeným oddanými stoupenci, těšícími se obdivu civilisovaného světa, ale izolovaným, — bez Míru a ve Válce s jeho ženou a částí jeho dětí. Vyhlížel jako nejsmutnější z velkých spisovatelů, zoualý starý muž."

Doporučujeme knihlu profesora Míčka naším čtenářům. Protože je to knihla anglicky psaná, můžete ji darovati svým dětem neb americkým přátelům, které dobře uvede do myšlenkového světa jednoho z největších slovanských filosofů a křesťanských myslitelů.

Cena knihy jest (i s poštovným)

\$2.00 a lze ji objednat u spisovatele: Dr. Ed. Míček, University Station, Austin, 12 Texas.

Z našeho Siona a odjinud

Dp. Herbert E. Ivens, dosud farář presbyterních sborů v Pinckneyville a Galum, Illinois, nastoupil 1. června t. r. místo faráře 1. presbyterního sboru v Tyndall, S. D., který byl dříve českým.

Hlavičku našeho společného časopisu vypracoval nám dr. Enrico C. S. Molnár, jehož články byly už dřív uveřejněny v obou našich časopisech. Jsme mu za jeho práci vděčni.

Poslední bohoslužby v českém ev. ref. chrámu v Cedar Rapids, Iowa, byly konány 6. července t. r. Dr. Milo Filipi odchází na odpočinek po 47 leté službě a český sbor se spojil s 1. ev. ref. sborem v Cedar Rapids, kde farářem jest dp. E. K. Schneider. Neděli po tom — 13. července — konány byly první bohoslužby spojených sborů v budově 1. sboru. Shromáždění bylo četné a členové českého sboru byli skoro všickni přítomni. Vysluhována byla večere Páně oběma faráři za asistence starších obou sborů.

Dp. J. P. Tatter, redaktor Husova Lidu a farář kongregačního sboru v Hillsboro, Wisc., zúčastnil se pastorské školy kongr. církve, která byla konána od 2. do 30. července v táboře blízce Colorado Springs, Colo. Zúčastnilo se 50 farářů, kteří byli pozváni a mezi nimi byli taky dva ev. ref. pastoři, z nichž jeden je synem redaktora t. l. Škola byla opravdu školou. Studenti každého dne se zúčastnili pěti nebo šesti přednášek a měli oddělené hodiny povinné četby, již musili dokázat recensemí čtených knih.

Dp. Vincent P. Stupka, administrátor Husova Lidu a předseda Národní jednoty Československých Protestantů, byl povolán na vojenské cvičení v Camp McCoy ve Wisconsinu. Bratr Stupka byl kaplanem ve 2. Světové válce a dosud jest záložním důstojníkem armády Spoj. Států v duchovní službě.

Česká Bible Kralická, velikého formátu s velkými literami jest k dostání a to velice levně. Cena této krásné Bible v pěkné plátěné vazbě jest jen \$3.50; vázaná v napodobeně kůže \$5.75 a vázaná nádherně v kůži se zlatou ořízkou \$11.00. Čtěte slovo Boží a dávejte darem svým přátelům. Patříčný obnos pošlete na adresu: Edice Pravdy, 5700 Eastwood Ave., Chicago 30, Illinois.

Při schůzi General Assembly presbyterní církve v Pittsburghu, 11. července zemřel srdečním záchvatem dr. Sam Higginbottom, misionář na odpočinku. Bylo mu 84 let.

Narodil se v Manchester v Anglii a přijel do Ameriky na dobytčí lodi. Zde uviděl velké příležitosti a proto šel studovat na univesitu Princeton, kde si vysloužil A. B. a A. M. tituly. Presbyterní board ho poslal do Indie, kde byl učitelem na universitě v Allahabad. Poznal tam, že Indii jest třeba vědeckého farmaření, jaké jest pěstováno ve Spoj. Státech. V roce 1909 se vrátil do Ameriky a vstoupil do hospodářské kolleje státní university Ohio a za dva roky obdržel saupěň B. S. v agronomii. Sebral pak mezi presbyteriány \$30,000, za něž založil hospodářskou kollej v Allahabad. Tam na 275 vyžilých akrech dokázal Indům, že mohou vypěstovat dobrou úrodu. V roce 1945 odešel do výslužby, ale získal si pověst člověka který pro dobro Indie mnoho vykonal.

Jeho manželka byla Jane Ethelin Cody, sestřenice pověstného Buffalo Bill Codyho. Roku 1939 byl zvolen moderátorem Generální Assembly presbyterní církve. V roce 1925 Princeton universita ho vyznamenala čestným doktorátem lidumilství (D. Phil.) Indická vláda ho vyznamenala několika řády.

Dr. Geoffrey Fisher, arcibiskup z Canterbury a primas celé Anglie, napsal článek, který způsobil veliký rozruch v celé zemi. Práví tam, že jest možno, že Bůh dovolí lidskému pokolení, aby se zničilo s povrchu země.

“Pokud vím, jest to v rámci Boží Prozřetelnosti, aby lidská společnost se zničila tímto způsobem. Není jakého důkazu, že lidská společnost bude trvat na věky, ale v Písmě jest jich dost, jež ukazují na pravý opak.”

V knize je 22 příspěvků různých osobností a ta nese titul “Pokojný výběr.” Redaktorem je Philip Toynbee, syn slavného historika Arnolda

Toynbee-ho. Redaktor se jednou vyjádřil, že by raději viděl Anglii zkomunizovanu než aby byla setřena s povrchu zeměkoule.

“Nejsem bez citu,” píše arcibiskup, “Kristus ve svém ukřižování ukázal nám, kterak máme tvořivě trpět. Netvrdil, že všechno trápení ukončil a nenabádal své učedníky, aby se utrpení varovali.” Kanovník L. J. Collins londýnské katedrály sv. Pavla napsal totiž, že arcibiskup postrádá soucitu. Kanovník totiž hlásá, že Anglie má se vzdát všech pokusů s nukleárními zbraněmi.

Koydan — spojená církev v Japonku — rozhodla se evangelizovat pro radio a televizi. Každého týdne rozhlas rozšiřuje “zpěvy srdce” a v Tokyó je poslouchá na million lidí. Církev se rozhodla evangelizovat nejen rozhlasem, ale také televizi a oznámkami v časopisech.

Methodisti ve Spoj. Státech otevřeli prvou úplnou kollej na Alašce. — Presidentem byl ustanoven dr. Donald E. Ebricht z Kiowa, Kansas, který byl dřív misionářem v Indii. Dosud byl členem profesorského sboru spojené bohoslovecké fakulty na universitě Chicago. Škola ta počala před sedmi roky, ale jen prvé dva roky kolejniho vzdělání. Budovy budou postaveny na poli o 242 akrech a methodisti shánějí 5 milionů dolarů pro budovy, nadace, a p. 29. června pole to bude dedikováno a dr. Ebricht bude představen studentstvu a přátelům nové školy. Čeká se, že as 50 methoristů—mužů i žen — do Alasky pojede, aby byli přítomni této významné slavnosti.

Methodistický bohoslovecký seminář ve Frankfurtě nad Mohanem slaví letos 100. výročí své existence. Začal 7. března 1858 s 3 profesory, 3 studenty a \$25. Paní Lincolnová školu tu navštívila, když po smrti svého manžela cestovala v Evropě. Za času 1. světové války seminář sloužil jako vojenská nemocnice, v 2. válce byl pumami velice poškozen. Tři jeho presidenti byli zvoleni biskupy. Jeden jejich bývalý student byl mnohým čtenářům známý, dp. B. F. Paroulek, který sloužil českým sborům v Pennsylvanii, Kansas a Nebrasce. Zemřel minulého roku.

Bratislavský Večerník se 9. dubna roze-psal o osudu dvou synagog v hlavním městě Slovenska. Obě jsou

podle zprávy v rozpadávajícím stavu a používá se jich—jako skladů různého haraburdí.

“Na Zámecké cestě č. 66 se pomalu rozpadá více než stoleté dílo staré stavitelské rodiny Feidlerovců—synagoga. Toho času je v ní umístněna sběrna starých hadrů, papíru a asi dva byty. Nejvíce ji však užívají soukromníci z okolí, kteří si části rozpadnutho zdíva odnášejí jako materiál na stavbu zdí u zahrad. Je také na čase vyřešit budoucnost synagogy na Rybném náměstí, která sice historickou ani stavitelskou cenu nemá, ale zato by mohla být, při minimálních nákladech, vhodným stánkem pro různé výstavy.” Také této synagogy se užívá jako skladiště.

Alžběta II. královna Veliké Británie, odhalila 7. května t. r. znovu-zbudovaný oltář v katedrále sv. Pavla v Londýně, který byl zničený německými nálety roku 1940. Oltář byl dedikovaný jako památník padlým příslušníkům britického císařství ve dvou světových válkách.

82 příslušníků ruské pravoslavné sekty “starověřců” nachází se na cestě do Brazílie. Vyjeli z Hong-Kong v Číně, odkud je vypudila vláda. Žili tam od roku 1920, kdy uprchli tam ze sovětského svazu, aby se vyhnuli náboženské persekuci. Ale ani tam neměli pokoj a proto putují do Brazílie. Příslušníci této sekty nepijí obojné nápoje, nekouří a muži se neholí.

Nejstarší pojišťující společnost na světě byla založena roku 1759 ve Filadelfii pro presbyterní pastory. Svoji chartu obdržela od Williama Penna, který vlastnil kolonii Pennsylvánie. Společnost ta dosud trvá pode jménem Presbyterian Minister's Fund a vydává pojišťky protestantským duchovním všech denominací.

V Des Moines, Iowa, v Holandsku narozený John Woundenberg si žádal amerického občanství a soudce mu je po výslechu povolil. Řekl mu taky, že může při tom změnit své jméno, kterouž náhídku Woundenberg přijal. Tak na občanský papír mu napsali, že se bude jmenovat John William Woundenberg Forestandmountain.

Už po dvacet let Walter Hammond čeká na prvého zákazníka. On je totiž hrobařem nového hřbitova ve

Walpole v Anglii, který má 807 obyvatel. Neměli tam dřív hřbitova a musili své mrtvé pochovávat na hřbitovy sousedních obcí. Tak žádali obecní výbor, aby založil vlastní hřbitov a paní radní vyhověli. To bylo v roce 1938. Ale, když hřbitov byl řádně připraven, hrobař ustanoven a vše připraveno, ani jeden zákazník se neukázal. Lidé ve vesnici pojednou začali říkat, že chtějí své milé mít na hřbitově, kde leží, otec, matka, atd. Hammond má zatím na hřbitově zahradu, kde pěstuje zeleniny a květiny a trpělivě čeká. Obecní výbor dal oznámku do novin a čeká na zákazníky. Hammond taky.

V Minnesotě chtěli se dovědět, kolik lidí tam dává desátky na církevní práci a pro dobročinnost. Výsledky byly zajímavé. Jedna rodina z osmi v tom státu dává desátky. Rodiny, kde jeden z rodičů je kolejním graduantem, dávají desátky víc než ty, kde rodiče mají nižší vzdělání. Jedna rodina z pěti rodin kolejních grauantů desátkuje. Ukázalo se taky, že desátkáři (tithers) jsou hojnější mezi protestanty než mezi katolíky. 13 procent protestantu desátkuje, ale jen 7 procent římskokatolíků.

Pyongyang je hlavní město Severní Koree, dnes komunisty obsazené. Dřív se tomu městu říkalo "korejský Jeruzalem", poněvadž byla tam řada metodistických a presbyterniích chrámů a 90% obyvatelstva se hlásilo k některé křesťanské skupině. Dnes se tam ale poměry změnilly. Když nedávno sřítlo se tam létadlo a 28 pasažerů bylo tam zadrženo, jeden z nich byl presbyterián, který dřív v Pyongyang bydlil. Komunisti chtěli pasažerům ukázat pokrok svého města a proto je provezli městem. Ten presbyternií pasažer nenašel ani jediný presbyternií nebo metodistický kostel.

V Portland, Oregon, rabín Julius Nodel prohlásil, že Billy Graham hlásá supernaturalismus dávných Egypťanů. Graham, dle jeho soudu, šíří propast mezi Bohem a člověkem, ne tím, že Boha zvyšuje, ale tím, že člověka snižuje. Předpovídá, že evangelista nepřivede nikoho k Bohu blíž, ale obrátí jich hodně od náboženství. Škoda, že si pan rabín nepřčetl Řím. 14:4.

Censovní úřad ve Washingtoně vy-

konal "vzorkový" náboženský census. Ptali se 35,000 domácností v 330 místech, roztroušených po celé zemi ohledně náboženské příslušnosti. Zajímavé jest, že 96% všech tázaných tvrdilo, že mají nějakou náboženskou spojitost s některou církví. Jen 3% se přiznalo, že žádného náboženství nemají a jedno procento odepřelo odpovědět.

Výsledek je překvapující: 79 milionů Američanů přes 14 let stáří hlásí se k protestantům; Národní Rada Církví jich odhadovala na 60 milionů; katolíků, dle toho censu, je 30,700,000 ač katolíci se chlubí, že jich je 34,563,851, myslí se, že v Americe je 3,900,000 židů, ač ti odhadují, že je jich 5 milionů. Půl druhého milionu patří k různým nekřesťanským a nežidovským skupinám a 3,200,000 praví, že nemají jakéhoto náboženského přesvědčení.

Mezi protestanty největší skupina jsou baptisti (v 31 tělesech), kteří mají 23,700,000 příslušníků; po nich následují metodisti s 16,700,000; lutheránů je 8,400,000, presbyteriánů 6,700,000. Všech protestantů je 66.9% (sami protestanti myslí, že je jich jen 59%); protestanti jsou v menšině v severovýchodních státech, kde je jich 42.3% a ve většině v jižních státech, kde je jich 82%.

94% manželů v U.S. hlásí se k tomu samému vyznání. Smíšená manželství jsou častější mezi katolíky než mezi protestanty a židy. V celé zemi je 26,916,000 rodin, kde oba manželé jsou protestanti, 8,361, kde oba jsou katolíci a 1,258,000, kde oba jsou židé. Ve smíšených manželstvích je 2,255,000 mezi katolíky a protestanty, 57,000 mezi protestanty a židy a 41,000 mezi katolíky a židy.

Mnozí věří, že katolíci mají větší počet dětí než protestanti, ale tento soupis ukazuje, že velikého rozdílu tam není. Katolické i protestantské rodiny mají větší počet dětí než ty židovské, ač i židé mají větší rodiny než ty, které se k žádnému náboženství nehlásí.

V Evropě průměrný obyvatel platí daně — na jednoho připadá 11 dolarů ročně. My ve Spoj Státech platíme průměrně 418 dolarů každého roku! To vám vysvětlí, proč my v Americe musíme a můžeme Evropu podporovat.

Arcibiskup Jose Maria Cuenco v Iloilo na Filipinských ostrovech o-

známil, že každý katolík, který posílá děti do protestantských škol nebo je členem Y.M.C.A., bude bez milosti z římské církve vyloučen. V Iloilo američtí baptisti mají Centrální filipínskou universitu a taky školu pro vzdělání ošetřovatelek. Jestli ostatní biskupové budou svého kolegu následovat, bude to mít veliký vliv na protestantské školy v celé zemi, jelikož mnozí katolíci dávají přednost protestantským školám před katolickými.

Pastor Marc Boezner, prezident protestantských církví ve Francii, P. Felice Battaglia, rektor katolické university v Bologna v Itálii a profesor Daisetz T. Szuzuki, buddhista a bývalý profesor císařské university v Tokyo mluvili 28. května na světové výstavě v Bruselu a dokazovali nutnost mravních a náboženských hodnot pro dnešní věk.

Letošního roku východní německá vláda nedovolila lutherskému biskupu Otto Dibeliusovi navštívit sbory v zemi. Žádá už přes rok o povolení, které je mu vždy odepřeno.

V Chicora, v Butler okrese ve státu Pennsylvania, východní okrsek Americké Lutherské církve konal tam jedinečnou schůzi. Tamní pastor C. W. F. Brech šel na odpočinek. Je mu 91 let a strávil celou svou službu v jednom sboru — v Chicora. Byl tam 70 let. Myslí se, že žádný americký farář v Americe tak dlouho v jednom sboru nesloužil.

John Hayes Creighton je 64 roků starý pastor starého prvního presbyternií sboru v San Francisco, který má as tisíc členů, byl sesazen ze svého úřadu, jelikož počítal veliké sumy za vykonání svatebních obřadů. Odvolal se k synodu California a tvrdí, že sbor jeho jednání schvaloval.